	KARTA CHARAKTERYSTYKI PREPARATU NIEBEZPIECZNEGO	
	COOLELF CHP SUPRA	
	Wersja:2.00	Strona: 1/6
		z dnia: 2003-07-03

Oznakowanie (UE):
Symbole

Wymagane

Xn Produkt szkodliwy

Zawiera:

Zwroty R:

Zwroty S:

Monoetyleno glikol

R- 22 Działa szkodliwie po połknięciu.

S2 Chronić przed dziećmi.

S36/37 Nosić odpowiednią odzież ochronną i odpowiednie rękawice ochronne.

S46 W razie połknięcia niezwłocznie zasięgnij porady lekarza - pokaż opakowanie lub etykietę.

Oznakowanie transportowe: Nie stosowane

1. Identyfikacja substancji/preparatu i przedsiębiorstwa

Identyfikacja substancji/preparatu:

Nazwa handlowa:

COOLELF CHP SUPRA

Zastosowanie:

Płyn chłodzący

Identyfikacja przedsiębiorstwa:

Producent:

TOTAL LUBRIFIANTS

Le Diamant B

16, rue de la Republique

92922 Paris La Defense- France

tel: + 33(0)1 41 35 40 00

Dostawca:

Total Polska Sp. z o.o.

Al. Jana Pawła II 80

00-175 Warszawa

Wydział udzielający informacji:

Dział techniczny tel.(0-22) 435 13 63

Telefony w nagłych przypadkach:

(22) 619 08 97, (22) 619 66 54 – Biuro Informacji Toksykologicznej, Warszawa

2. Skład/informacja o składnikach

Charakterystyka chemiczna:

produkt na bazie glikolu etylenowego

Substancje stwarzające zagrożenie	Nr EC	Nr CAS	Zawartość	Symbole	Zwroty R
1,2 - etanodiol	203-473-3	107-21-1	<20 %	Xn	R-22

Objaśnienia zwrotów R patrz p.16

3. Identyfikacja zagrożeń

Ujemne skutki zdrowotne:

Przypadkowe spożycie może być niebezpieczne dla centralnego układu nerwowego. Produkt zawiera dopuszczony do stosowania środek gorzki, przeciwdziałający ryzyku przypadkowego spożycia

Wpływ na środowisko:

Nie odprowadzać produktu do środowiska naturalnego

Zagrożenia fizyczne i chemiczne:

W typowych warunkach stosowania brak specyficznych zagrożeń pożarem lub wybuchem

4. Pierwsza pomoc

W PRZYPADKU POWAŻNYCH OBJAWÓW, WEZWAĆ LEKARZA LUB POGOTOWIE RATUNKOWE

DROGI NARAŻENIA SIĘ:
WDYCHANIE

Wdychanie dużych stężeń par, dymów lub mgły może prowadzić do

	KARTA CHARAKTERYSTYKI PREPARATU NIEBEZPIECZNEGO	
	COOLELF CHP SUPRA	
	Wersja:2.00	Strona: 2/6
		z dnia: 2003-07-03

KONTAKT ZE SKÓRĄ	lekkiego podrażnienia gardła. Wynieść poszkodowanego na świeże powietrze, okryć i pozwolić odpocząć.
KONTAKT Z OCZAMI	Zdjąć niezwłocznie zabrudzone ubranie. Powierzchnie zabrudzone zmyć niezwłocznie dużą ilością wody z mydłem.
SPOŻYCIE	Dokładnie płukać dużą ilością czystej, bieżącej wody przez co najmniej 15 minut. Poszkodowanego natychmiast odstawić do szpitala. Możliwość wymiotów i biegunki. Nie wywoływać wymiotów aby uniknąć ryzyka przedostania się do dróg oddechowych. Nie podawać nic do picia. Spożycie, zależnie od dawki może spowodować nienormalne zachowanie, utratę świadomości, konwulsje, paraliż oddechowy, rozedmę płuc oraz uszkodzenie nerek i wątroby, w najcięższych wypadkach zgon. Szybka pomoc, a gdy to konieczne hemodializa mogą zredukować toksyczne skutki. Jako antytoksyna jest dopuszczalne wewnętrzne stosowanie roztworu alkoholu etylowego i kwaśnego węgla sodu.
ZACHŁYŚNIĘCIE SIĘ	Przepłukać usta. Jeśli zachodzi podejrzenie przedostania się produktu do płuc (np. przy wymiotach), natychmiast zawieźć poszkodowanego do szpitala.

5. Postępowanie w przypadku pożaru

TEMPERATURA ZAPŁONU	Patrz p.9
ODPOWIEDNIE ŚRODKI GAŚNICZE	Ditlenek węgla, piana, proszek gaśniczy
NIEODPOWIEDNIE ŚRODKI	Nie używać strumieni wody, mogą sprzyjać rozprzestrzenianiu się pożaru.
SZCZEGÓLNE ZAGROŻENIA:	Zapobiegać rozkładowi glikolu etylenowego do aldehydu octowego, co ma miejsce w temperaturze 500-600°C. Pary mogą tworzyć wybuchowe mieszaniny z powietrzem.
SPECJALNE WYPOSAŻENIE OCHRONNE DLA STRAŻAKÓW:	W zamkniętych pomieszczeniach o dużym stężeniu dymów i gazów nosić aparat izolujący drogi oddechowe
INNE:	Niespalone pozostałości i zanieczyszczona woda użyta do gaszenia pożaru powinny być utylizowane zgodnie z lokalnymi przepisami.

6. Postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska

Patrz również p.8 i 13

POSTĘPOWANIE PRZY ROZLANIU/PRZECIEKU -DO GLEBY	Powierzchnie z rozlanym produktem mogą być śliskie. Nie dopuszczać do przedostania się go gruntu, cieków wodnych i oczyszczalni. Odzyskiwać metodami fizycznymi. Przy większym rozlaniu, jeśli sytuacji nie można szybko opanować, powiadomić odpowiednie władze.
- DO WODY	Jeśli produkt przedostał się do strumieni lub ścieków, poinformować władze o możliwości obecności pływających materiałów.

7. Postępowanie z substancją i magazynowanie

POSTĘPOWANIE	
Zabezpieczenie techniczne/środki ostrożności	Przy powstawaniu par/aerozoli/produktów rozkładu zapewnić odpowiednią wentylację. Przechowywać z dala od materiałów palnych oraz żywności i napojów.
Zalecenia z zakresu bezpieczeństwa	Puste opakowania mogą zawierać palne lub wybuchowe opary. Istnieje zagrożenie pożarowe ze strony szmat, papieru lub innych środków stosowanych do usuwania rozlania, które są nasączone produktem. Unikać gromadzenia ich i bezpiecznie utylizować. Zapobiegać gromadzeniu się elektryczności statycznej przez stosowanie uziemień. Maszyny lub urządzenia należy ustawiać tak, aby unikać ryzyka rozlania produktu lub ochlapania gorących części lub połączeń elektrycznych.

	KARTA CHARAKTERYSTYKI PREPARATU NIEBEZPIECZNEGO	
	COOLELF CHP SUPRA	
	Wersja:2.00	Strona: 3/6
		z dnia: 2003-07-03

MAGAZYNOWANIE

Zabezpieczenie techniczne/warunki magazynowania

Unikać kontaktu z mocnymi utleniaczami.

Stosować wszystkie dostępne środki zapobiegające zanieczyszczeniu wody i gruntu.

Materiały opakowań

Produkt należy przechowywać szczelnie zamknięty, w temperaturze pokojowej, zabezpieczony przed wodą i wilgocią, z dala od wszelkich źródeł zapłonu.

Podczas stosowania opakowania przechowywać zamknięte.

Nie wystawiać na działanie żywiołów

Unikać kontaktu z utleniaczami.

Zalecane:

Stosować jedynie opakowania, złącza, rury odporne na glikol i wodę, itp.

Przechowywać w oryginalnym opakowaniu w innym przypadku przenieść wszystkie zalecenia na etykietę nowego opakowania.

8. Kontrola narażenia/środki ochrony indywidualnej

Wskazówki dodatkowe odnośnie wymogów stawianych urządzeniom technicznym:

Wypożyczenie ochronne:

Graniczne dawki w miejscu pracy:

Ochrona rąk:

Stosować produkt w dobrze wentylowanych pomieszczeniach.

Przy pracy w przestrzeniach zamkniętych (zbiorniki) upewnić się, że środowisko nie jest duszące i/lub nosić zalecane wyposażenie.

Gogle, rękawice

W Polsce dla glikolu etylenowego:

NDS: 15 mg/m³

NSCh: 50 mg/m³

Rękawice odporne na glikol

Przed każdym włożeniem rękawic kontrolować ich stan.

Odpowiednie materiały na rękawice (czas przenikania >8h) to:

Polichloropren: grubość 0,5 mm

Kauczuk nitrylowy/lateks- grubość 0,35mm

Kauczuk fluorowy (Viton) – grubość 0,4 mm

Kauczuk butylowy- grubość 0,5 mm

Polichlorek winylu- grubość 0,5 mm.

Rękawice z kauczuku naturalnego lub lateksu nie są odpowiednie.

Wszystkie dane podano dla 22°C i długiego czasu kontaktu.

Dla produktu opisanego w karcie w chwili obecnej brak jest dostępnych danych.

Czasy permeacji nie zostały określone w badaniach ale poprzez analogię.

Charakterystyki rękawic określono w warunkach występujących w praktyce(tj. wielokrotne użycie, mechaniczne obciążenia, temperaturę, wytrzymałość i czas ekspozycji).

Czas przenikania dla tego samego typu rękawic od różnych producentów może być bardzo różny – nawet dla bardzo podobnych grubości. Dlatego czas przenikania należy ustalać każdorazowo dla poszczególnych producentów.

Przed wybraniem odpowiednich rękawic zaleca się aby użytkownik przetestował dane rękawice.

Ochrona oczu:

Okulary o szczelnej obudowie lub osłona na twarz

Ochrona ciała:

Gdy zachodzi potrzeba nosić maskę ochronną, odporną na

węglowodory odzież, buty robocze (przy manipulowaniu beczkami).

Nie nosić pierścionków, zegarka oraz innych przedmiotów, które mogą zatrzymywać produkt i stwarzać zagrożenia chorób skóry.

Higiena przemysłowa:

Odzież zanieczyszczoną natychmiast zdjąć, przed ponownym

założeniem uprać. Po każdym kontakcie, przed przerwą i końcem

	KARTA CHARAKTERYSTYKI PREPARATU NIEBEZPIECZNEGO	
	COOLELF CHP SUPRA	
	Wersja: 2.00	Strona: 4/6
		z dnia: 2003-07-03

pracy myć dokładnie skórę, produkt jest łatwo dokładnie usunąć myjąc się wodą z mydłem. Nie używać środków ciernych, rozpuszczalników lub benzyny. Do wycierania rąk nie stosować szmat zabrudzonych produktem. Nie wkładać zabrudzonych szmat do kieszeni ubrań roboczych. Nie jeść, nie pić, nie palić papierosów w miejscu pracy.

9. Właściwości fizykochemiczne

Postać:	Ciecz
Barwa:	żółta, fluorescencyjna
Zapach:	Nieznaczny
pH:	ok. 8 (20°C)
Temperatury zmiany stanu skupienia	
Temperatura zapłonu	>110 °C (ASTM D 93)
Temperatura autozapłonu:	> 410 °C (ASTM E 659)
	Wartość ta może ulec znacznemu obniżeniu przy kontakcie z materiałami, które mogą działać katalizująco.
	Wartości autozapłonu są podane bez gwarancji. W rzeczywistości wartości te zależą w znacznym stopniu od źródła informacji.
Temperatura rozkładu:	od 500 do 600 °C
Granice wybuchowości:	Dolna granica wybuchowości: około 3,2 % Górna granica wybuchowości: około 15,3 %
Gęstość w temp. 20 °C:	około 1026 kg/m ³
Względna gęstość par:	>2 (powietrze =1)
Rozpuszczalność:	
w wodzie:	Całkowicie rozpuszczalny
Lepkość kinematyczna w 20°C:	około 2 mm ² /s

10. Stabilność i reaktywność

Stabilność:	Produkt jest stabilny w typowych warunkach magazynowania i stosowania
Substancje, których należy unikać:	Unikać kontaktu z mocnymi kwasami z silnymi utleniaczami
Warunki, których należy unikać:	Gorąco (temperatury powyżej temperatury zapłonu), iskry, punkty zapłonu, płomienie, elektryczność statyczna
Niebezpieczne produkty rozkładu:	W temperaturach 500-600°C powstać aldehyd octowy Niekompletne spalanie i piroliza prowadzą do powstawania potencjalnie toksycznych gazów takich jak CO, CO ₂ , tlenki azotu i niebezpieczne związki organiczne.

11. Informacje toksykologiczne

Toksyczność ostra/skutki miejscowe	
- Wdychanie:	Produkt nie jest lotny w temperaturze pokojowej. Brak zagrożenia przy normalnych warunkach stosowania. Wdychanie wyższych stężeń par i aerozoli może powodować podrażnienie górnych dróg oddechowych. Wysokie stężenia mogą powodować bóle głowy, zawroty głowy, mdłości, zmiany zachowania się, uczucie słabości, senność i utratę przytomności.
- Kontakt ze skórą:	Test skórny: DL 50 (królik) : 19530 mg/kg Możliwa jest penetracja przez skórę. Brak zagrożenia przy normalnych warunkach stosowania. Jednak należy unikać przedłużającego się kontaktu , w szczególności osoby z intensywną deramtozą.
-Kontakt z oczami	Nie jest klasyfikowany jako drażniący, może powodować uczucie

	KARTA CHARAKTERYSTYKI PREPARATU NIEBEZPIECZNEGO	
	COOLELF CHP SUPRA	
	Wersja:2.00	Strona: 5/6 z dnia: 2003-07-03

- Spożycie:
- pieczenia i okresowe zaczerwienienie.
Może spowodować zapalenie spojówek.
DL 50 (szczury) : 5840 mg/kg
Z powodu toksyczności glikolu etylenowego podstawowym zagrożeniem jest spożycie.
Ostre zatrucie jest szczególnie niebezpieczne dla dzieci.
Na skutek spożycia następują zaburzenia żołądkowe (nudności, wymioty, ból żołądka), następnie wskutek utraty koordynacji mięśni, konwulsje, bóle głowy i zaburzenia mowy i poważne zaburzenia układu nerwowego.
W rezultacie może dojść do stanu stuporu i śpiączki, którym mogą towarzyszyć konwulsje.
Wysoki metabolizm kwasowy (kwas szczawiowy) prowadzi do uszkodzenia nerek.
Zatrucie może prowadzić do śpiączki, która wraz z metaboliczną kwasicą może zagrażać życiu. Dla ludzi najniższa doustna dawka śmiertelna wynosi 100ml. Ale są również znane przypadki przeżycia przy intoksykacji powyżej 1 l glikolu etylenowego. (źródło: BIA-Gestis data base, Germany).

12. Informacje ekologiczne

- Ekotoksyczność: Ostra toksyczność: LC 50 (Pstrąg błękitny/96h): 18-46 g/l
Ostra toksyczność: EC50 (24 h – Daphnia magna) : 46-51 g/l
Ostra toksyczność: EC50 Alga (Selestranum capricornutum): 10g/l
Uważa się, że produkt stwarza nieznaczne zagrożenie dla organizmów wodnych., brak danych dla produktu zużytego.
- Ruchliwość:
- Powietrze: Małe straty wskutek odparowania
  - Gleba: Wnioskując z właściwości fizycznych i chemicznych produkt jest generalnie ruchliwy w glebie.
  - Woda: Produkt rozpuszcza się w każdej proporcji.
- Trwałość i degradacja: Podstawowe składniki produktu jest degradują się w środowisku.

13. Postępowanie z odpadami

- Produkt zużyty: Utylizować w bezpieczny sposób, zgodnie z lokalnymi/krajowymi przepisami. Zbiórka powinna być wykonywana przez upoważnioną firmę a regeneracja lub spalanie należy wykonywać w dopuszczonej do tego celu instalacji. W Polsce: Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 o odpadach, Dz. U. Nr 62, poz. 628.
- Opakowania: Postępować zgodnie z lokalnymi przepisami. Ustawa z dn 11 maja 2001 r o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. Nr 63 poz. 638.
Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych (Dz.U. Nr 173, poz. 1679 z późniejszymi zmianami).
- Kod odpadu WE: 16 01 14

14. Informacje o transporcie

- Numer UN: brak
- Drogowy (ADR)/Kolejowy(RID)/
Rzeczny (ADNR): brak ograniczeń
- Morski (IMO-IMDG): brak ograniczeń
- Powietrzny (ICAO/IATA): brak ograniczeń

15. Informacje dotyczące uregulowań prawnych

	KARTA CHARAKTERYSTYKI PREPARATU NIEBEZPIECZNEGO	
	COOLELF CHP SUPRA	
	Wersja:2.00	Strona: 6/6
		z dnia: 2003-07-03

Oznakowanie (UE):
Symbole

Xn Produkt szkodliwy

Zawiera:

Monoetyleno glikol

Zwroty R:

R- 22 Działa szkodliwie po połknięciu.

Zwroty S:

S2 Chronić przed dziećmi.

S36/37 Nosić odpowiednią odzież ochronną i odpowiednie rękawice ochronne.

S46 W razie połknięcia niezwłocznie zasięgnij porady lekarza - pokaż opakowanie lub etykietę.

Przepisy Wspólnoty
Europejskiej:

Karta ta spełnia wymagania podane w dyrektywie: 1999/45/EC modyfikowanej dyrektywą 2001/60/EC

Karta ta spełnia normy podane w dyrektywach: 91/155, 93/112/EEC i 2001/58/EC i zawiera dane wymagane przez artykuł 14 dyrektywy 1999/45/EC Dyrektywa 67/548/EC modyfikowana dyrektywą 2001/59/EC

Przepisy krajowe:

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych, Dz. U. Nr 171, poz. 1666;

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 grudnia 2004 zmieniające rozporządzenie w sprawie karty charakterystyki substancji niebezpiecznej i preparatu niebezpiecznego, Dz. U. Nr 2 (2005), poz. 8;

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń substancji szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, Dz. U. Nr 217, poz. 1883.

Ustawa z dnia 11 stycznia 2001 roku o substancjach i preparatach chemicznych (Dz.U.01.11.84, z późniejszymi zmianami).

16. Inne informacje:

Znaczenie zwrotów
z p.2

R- 22 Działa szkodliwie po połknięciu.

Niniejsza karta charakterystyki produktu stanowi uzupełnienie karty danych technicznych, ale w żaden sposób jej nie zastępuje. Informacje zawarte w niniejszym opracowaniu udzielane są w dobrej wierze. Użytkownik zobowiązany jest pamiętać o ryzyku związanym z zastosowaniem produktu niezgodnie z przeznaczeniem.

Niniejsza karta nie zwalnia użytkownika z konieczności zasięgnięcia informacji i zastosowania wszelkich przepisów i uregulowań prawnych dotyczących jego działalności. Użytkownik bierze na siebie całkowitą odpowiedzialność za działania podjęte w celu zapewnienia bezpieczeństwa pracy z produktem.

Powyższe informacje udzielone zostają użytkownikowi w celu pomocy w realizacji zobowiązań nakładanych na niego przez przepisy i uregulowania prawne.

Wszystkie dane opierają się na aktualnym stanie naszej wiedzy.

Data polskiego wydania: 15 grudnia 2003r.

Aktualizacja: 18 sierpnia 2004

Aktualizacja: wrzesień 2005